

EXPRESSIÓ ORAL

CONTINGUTS

- ✓ **Els avisos orals**
- ✓ **El diàleg i la conversa**
- ✓ **La descripció: el retrat i la descripció de llocs i paisatges**
- ✓ **Comunicació plural. Intercanvi d'impressions**
- ✓ **La taula rodona**
- ✓ **Notícies per explicar**
- ✓ **Intervenció en una reunió**
- ✓ **Exposició oral d'un text explicatiu**
- ✓ **L'entrevista de feina**
- ✓ **Consells, recomanacions i instruccions**
- ✓ **Intervencions en tertúlies de mitjans de comunicació**
- ✓ **Connectors**

ELS AVISOS ORALS

L'avis per megafonia o mitjançant un missatge de veu

L'avis per megafonia és un tipus de missatge oral, emès per una sola persona, que s'adreça a un conjunt de receptors concret, a vegades no coneguts, per donar-los informacions rellevants, perquè actuïn en conseqüència. Poden adreçar-se, també, a un sol destinatari. Aquest tipus de missatges orals s'emeten en espais d'afluència massiva (aeroports, centres comercials, espais de competicions esportives...).

El missatge de veu és un enregistrament vocal que un emissor individual transmet a un receptor per mitjà de la missatgeria de veu d'una xarxa de telecomunicacions (tipus WhatsApp, Telegram...) i s'ha convertit en un mitjà molt útil per comunicar informacions. Aquest tipus de missatge inclou, sovint, una salutació i un comiat. Si el receptor és desconegut, l'emissor s'ha d'identificar.

A l'hora d'emetre un avis oral, cal fer atenció, especialment, als aspectes que s'indiquen a continuació:

- ✓ Cal tenir en compte qui són els destinataris del missatge, per determinar el grau de formalitat, el tractament personal i la conveniència de preparar el text del missatge prèviament.
- ✓ Si el destinatari és genèric (desconegut), l'emissor pot expressar-se de manera impersonal (*S'informa que...* / *Es comunica que...* / *Es demana...*), o usar la primera persona (*Us informam* / *Us comunicam que...*). Per al destinatari, sovint s'usa la segona persona de plural (*Sortiu del recinte amb ordre...*), o bé la tercera del singular (*[...] passi per recepció*).
- ✓ Segons el tipus d'informació, cal iniciar el missatge amb una expressió d'atenció.
- ✓ S'ha de tenir cura especial a la dicció i a l'entonació. A més, cal emetre el missatge, sense vacil·lacions, amb velocitat i volum adequats, amb les pauses marcades correctament i acabant les frases de manera adequada.
- ✓ La informació s'ha de donar de forma clara i ordenada.

EL DIÀLEG I LA CONVERSA

El diàleg i la conversa

L'acte de comunicació que es fa més sovint és el diàleg: una conversa entre dues o més persones, en què s'intercanvien idees, opinions, sentiments, etc. No hi ha diàleg si no s'estableix una interacció entre l'emissor i el receptor.

En una conversa eficaç cal, a més d'exposar les idees de forma coherent, fer-ho amb un to adequat —un mateix missatge pot canviar completament segons el to de veu— i adoptar una postura corporal i uns gests que connectin amb el que volem expressar. En el diàleg cara a cara no només compten les paraules. Part del missatge el donen les mirades, els gests, les inflexions de la veu, etc. És la denominada *comunicació no verbal*.

Així mateix, també és determinant saber escoltar. La impaciència i la impulsivitat, no permet que l'altre s'expressi.

LA DESCRIPCIÓ: EL RETRAT I LA DESCRIPCIÓ DE LLOCS I PAISATGES

La descripció

Descriure és representar amb paraules una realitat o un producte de la imaginació, i també establir relacions de pertinença i situar les coses, persones, objectes, etc. Descriure és també seleccionar. La millor descripció no és sovint la descripció exhaustiva, sinó la que conté la tria més adequada dels elements que convenen al propòsit de la persona que descriu.

Les descripcions poden ser *objectives* (representen dades comprovables) o *subjectives* (les dades són apreciacions que depenen del punt de vista de qui escriu).

En les descripcions, hi predominen els recursos lingüístics següents: l'abundància d'adjectius, l'ús d'oracions amb verbs copulatius (*ser, estar, semblar, parèixer*), i l'ús de les comparacions (*alt com un campanar*) i les metàfores (*dents de cocodril*).

En el text descriptiu, també hi abunden els adverbis i les locucions que expressen situació, com per exemple: *a dalt, a baix, més amunt, més avall, davant, darrere, a la dreta, a l'esquerra, endins, enfora, al mig/centre, als costats/extrems, de cara, d'esquena, a l'interior, a l'exterior, etc.*

El contingut s'ordena seguint un ordre (dels aspectes generals als particulars, dels primers plans al fons, de dins a fora, etc. o viceversa).

El temps verbal més utilitzat en les descripcions és el present o l'imperfet.

AUTORETRAT VERÍDIC PROMÈS A LA SENYORA LOLA S... i no enviat per excés del sentit del ridícul.

Alçada: 1 metre 74. Acceptant la classificació de Retzius, el meu crani tendeix notòriament a la braquicefàlia.

Soc un cap curt i afegiré que soc un cap gros. El meu cap està abundantment poblat de cabells.

Tinc un front normal, dret i vertical al pla de la terra. Els meus cabells no són pas completament rossos ni acusadament negres. Són un entremig. D'aquest front, tot baixant, se'n desprèn un nas que en altre temps fou molt correcte.

Sota les celles poblades i les pestanyes desproveïdes de llargada, els ulls, petits, tenen una certa vivacitat, molta mobilitat.

D'altra banda, no podria pas dir de quin color tinc els ulls exactament. Són potser massa petits per a veure'ls clars. De vegades em semblen d'un negre gris amb un puntet brillant susceptible de donar un esclat viu.

Tinc la cara notòriament plana i els pòmuls amples i sortits. Tinc la boca grossa, els llavis molsuts i una dentadura excel·lent. Les orelles, normals i molt poc separades del crani. Una piga situada sota el pòmul esquerre contribueix a la mobilitat de les meves faccions...

Em consideren un home voleiadís i fugisser, superficial, enigmàtic, insegur i errívol. Altres es malfien de mi.

Josep Pla, *El Quadern Gris* (adaptació)

El retrat amb paraules

El *retrat* és la descripció d'una persona: se'n diuen les seves característiques físiques (que fan referència a l'aparença externa) i les psicològiques (la personalitat de l'individu descrit, la manera de comportar-se, els hàbits...).

ESTATURA COS ASPECTE

- alta, mitjana, baixa...
- atlètic, corbat, corpulent, escanyolit, esvelt, escarransit, escultural, estirat, estret, feble, fort, geperut, gras, malformat, musculós, obès, pelut, prim, proporcionat, quadrat, rabassut...
- ben plantat, deixat, distingit, elegant, exquisit, groller, lleig, maco, vulgar...

ESPATLLES BRAÇOS MANS CAMES

- amples, caigudes, estretes, fortes, musculoses...
- curts, forts, gruixuts, llargs, musculosos, peluts, prims...
- aspres, blanques, curtes, delicades, fines, grosses, llargues, molsudes, petites, ossudes...
- arquejades, curtes, fortes, grosses, gruixades, llargues, ossudes, peludes, primes, rectes...

CABELLS BARBA

- abundants, arrissats, blancs, bruts, castanys, curts, embullats, eriçats, fregallosos, forts, foscs, grisos, greixosos, llargs, llisos, morenos, negres, ondulats, pèl-roigs, pentinats, rapats, rinxolats, rossos...
- arrissada, blanca, castanya, curta, esclarissada, espessa, florida, grisa, llarga, negra, poblada, serrada, suau...

CARA CELLES ULLS PESTANYES GALTES NAS BOCA DENT ORELLES

- arrugada, bonica, dolça, esgrogueïda, fina, fresca, galtuda, llarga, lletja, lluent, morena, pàl·lida, peluda, pigada, prima, rodona, rosada, serena, suau, xuclada...
- espesses, estretes, fines, gruixades, juntes, poblades...
- absents, alegres, allargats, amables, ametllats, apagats, blaus, brillants, cansats, desperts, dolços...
- ensopits, entelats, expressius, inexpressius, felins, francs, fugitius, grisos, grossos, impenetrables, intensos, llagrimosos, lleganyosos, marrons, maliciosos, morts, negres, oberts, opacs, petits, plorosos, profunds, rodons, sortits, somiadors, serens, tendres, trists, tèrbols, verds, vidriosos, vius, xinesos; guenyo, guerxo, estràbic, borni...
- arrissades, clares, curtes, espesses, llargues, negres, pintades, postisses...
- eixutes, enceses, enfonsades, grassonetes, pàl·lides, pigades, plenes, rosades, sortints, suaus, toves, vermelles, xuclades...
- aguilenc, ample, arromangat, allargassat...
- gros, petit, llarg, recte, tort, xato...
- carnosa, desdentegada, estreta, grossa, petita, riallera, torta...
- allargassades, arrodonides, enganxades, grosses, petites, punxagudes...

TRETS PSÍQUICS

- agradable, agosarat, agressiu, alegre, amable, antipàtic, avorrit, assenyat, atrevit, beneit, babau, bo, callat, content, covard, cregut, decidit, deixat, desgraciat, discret, divertit, dolç, dolent, eixut, espavilat, esportista, esquerp, gandul, gelós, generós, graciós, humil ignorant, interessant, llest, malparlat, mandrós, modest, nerviós, ordenat, orgullós, pacífic, pesat, pessimista, poruc, presumit, plom, rialler, ruc, savi, sensible, senzill, seriós, simpàtic, sincer, somiatruïtes, tímid, tranquil, treballador, xerraire, ximple...

CEL: blau, gris, negre, lluminós, ennuvolat, cobert, clar, rogent...

MAR: blava, verda, grisa, tranquil·la, esvalotada, brava, serena, transparent...

CASES: baixes, altes, àmplies, petites, modernes, antigues, rústiques...

MUNTANYES: baixes, altes, àmplies, petites, rocoses, llises...

ARBRES: alts, baixos, gruixuts, prims, corpulents, frondosos, secs, fins, altius, rabassuts, grossos, petits, vells...

CIUTATS: bullicioses, silencioses, plàcides, tranquil·les, sorolloses, contaminades, agradables, desagradables, divertides, avorrides, modernes, antigues, històriques...

CAMPS: verds, grocs, secs, florits, àrids, fèrtils, conreats, abandonats, improductius...

RIUS: llargs, curts, secs, cabalosos, freds, transparents, fondos, bruts, nets, contaminats...

FLORS: suaus, perfumades, oloroses, vistoses, diminutes, esquifides, boniques...

FRUITES: fines, aspres, dures, toves, rugoses, llises, vellutades, rodones, grosses, ovalades, allargades, dolces, amargants, àcides, meloses, verdes, madures, passades...

TONALITATS: blanquinós, blanquinosa; blavós, blavosa; grisós, grisosa; grogós, grogosa; marronós, marronosa; negrós, negrosa; verdós, verdosa; vermellós, vermellosa...

COMUNICACIÓ PLURAL. INTERCANVI D'IMPRESSIONS

Comunicació plural

En les comunicacions orals plurals hi prenen part tres o més participants, que van alternant els papers d'emissor i receptor. Es tracta de converses entre diversos parlants, que interactuen entre si, en un grup més o menys nombrós (per exemple, una reunió, una tertúlia, un debat, o bé en un dinar entre amics).

Els interlocutors, a més de no interrompre la persona que parla, han de reconèixer les indicacions dels que volen intervenir i el moment en què és convenient prendre la paraula o deixar que un altre participant intervengui.

L'escolta ha de ser activa, és a dir, s'ha fer saber a l'interlocutor que és escoltat, mostrar interès i eliminar obstacles que frenin la comunicació (crítiques, desqualificacions, exigències, prejudicis, estereotips...).

A més, les intervencions han de ser ordenades, concises i breus, i s'han d'articular amb claredat; en les situacions formals, s'ha de mantenir un to respectuós i correcte.

LA TAULA RODONA

La taula rodona

La taula rodona és un debat sobre un tema en què participa un nombre reduït de persones sota la supervisió d'un moderador i amb intervenció de públic. Aquest format permet conèixer i comparar diferents punts de vista respecte d'una mateixa temàtica.

Perquè les intervencions orals que s'hi fan siguin exitoses, sempre que sigui possible en cal una preparació, per a la qual cosa és útil, prèviament fer una pluja d'idees, seleccionar els aspectes dels quals es parlarà i elaborar-ne un guió o esquema senzill i clar, que servirà de suport a l'exposició.

A l'hora de fer la intervenció és recomanable que es parli a un ritme adequat, usar connectors que uneixin cadascuna de les aportacions i tenir cura de la correcció lingüística.

NOTÍCIES PER EXPLICAR

La notícia

La notícia és un text explicatiu que informa objectivament sobre un tema d'interès i d'actualitat. Es publica en un mitjà de comunicació escrit (premsa en paper o digital) o s'emet en un mitjà audiovisual (televisió o ràdio).

Una notícia ha de respondre com a mínim a les preguntes *qui*, *què*, *on* i *quan*. Opcionalment pot informar sobre *com* i *per què*.

Parts de la notícia

El titular destaca els aspectes més interessants de la notícia per atreure l'atenció del lector. En destaquen la concisió i els sintagmes o les oracions senzilles.

Polèmica a França per la moda islàmica.

Els professors, baula feble de la incipient escola en xarxa.

El 20 % dels pisos de lloguer a Barcelona «volen» en un dia.

El Periódico de Catalunya, 31/03/2016 (adaptació)

El titular de vegades pot dur un subtítol que hi afegeix informació.

L'entradeta és un petit resum de la notícia.

En el cos de la notícia s'hi exposen ordenadament els esdeveniments i les circumstàncies en què han ocorregut. Normalment, la informació s'ordena en «piràmide invertida», és a dir, del més específic al més general. Si la notícia és llarga, es poden introduir els paràgrafs amb títols.

En la notícia sol identificar-se un emissor (un periodista, la redacció o l'agència de notícies) i també dades relatives al lloc i a la temàtica o secció en què s'emmarca («esports», «ciència», «internacional»...).

Narrar

Narrar és una de les maneres de què disposam per organitzar els texts, tant escrits com orals. Consisteix bàsicament a contar, fer saber (una cosa, allò esdevingut) amb detall, exposant-ne ordenadament els particulars, les circumstàncies.

Quan es narra s'explica què passa, què ha passat o què passarà en un lloc o un espai concret i en un temps determinat.

Els fets i les accions poden explicar-se seguint un ordre cronològic (seguint l'ordre del temps), o bé seguint un altre ordre per tal de fer ressaltar un fet específic, per captar l'atenció del receptor fins al final de la narració o per sorprendre'l.

En les narracions són molt importants els connectors temporals, elements d'enllaç que situen en el temps els fets i les accions: *així com, mentre, tot i això, llavors, mentrestant, després...* Hi predominen els verbs d'acció.

INTERVENCIÓ EN UNA REUNIÓ

Intervenció en una reunió

Les intervencions en qualsevol tipus de reunió han de ser concises i breus. A més, els participants han d'articular el text amb claredat i utilitzar un to respectuós i correcte.

Sovint, cal argumentar les idees que s'hi exposen, és a dir, presentar raons per convèncer els altres de les idees pròpies o per persuadir-los d'alguna cosa. Les idees s'han de presentar de forma ordenada.

Els marcadors i connectors textuais, (marques d'ordre que serveixen per estructurar i cohesionar el text), faciliten que se sàpiga inconscientment el tipus d'informació que es donarà.

En les argumentacions, hi predominen els connectors causals (*perquè, ja que, com que, a causa de...*), els d'ordre (*en primer lloc, per començar...*), els explicatius (*és a dir, en relació amb...*), els de contrast (*però, tanmateix, contràriament..*) i els de conclusió (*per tant, en resum, en poques paraules, en definitiva...*).

EXPOSICIÓ ORAL D'UN TEXT EXPLICATIU

Exposició oral d'un text explicatiu

L'*exposició oral* és un acte comunicatiu singular, ja que hi ha un únic emissor que s'adreça a un conjunt de receptors. L'exposició oral és propera al llenguatge escrit, perquè implica preparació, gramaticalitat i cura del lèxic. També cal preparar-la perquè es faci interessant i amena als oients i perquè la informació sigui ordenada, coherent i clara.

La preparació

Per preparar una exposició oral de manera eficaç, cal analitzar la situació comunicativa (destinatari, propòsit, durada i espai), recollir la informació i seleccionar-la, i elaborar-ne un guió o esquema.

L'exposició

Per fer amb èxit l'exposició oral d'un text explicatiu, cal tenir-ne en compte l'estructura i els trets que els caracteritzen (vegeu-los a l'apartat d'expressió escrita) i és convenient seguir les pautes següents:

- Parlar amb veu alta i articular bé els sons.
- Actuar amb naturalitat i mirar l'auditori.
- Variar la velocitat i el to perquè l'exposició no sigui monòtona (més lenta en les parts difícils o en els punts importants).
- Utilitzar, quan calgui, mitjans per presentar documents o elements gràfics que il·lustrin l'exposició.

L'ENTREVISTA DE FEINA

L'entrevista de feina

L'*entrevista de feina* és un pas més, sovint el darrer, d'un procés de selecció per cobrir un lloc en una empresa. És un diàleg amb preguntes i respostes sobre temes professionals, formatius i personals, en el qual tant la persona entrevistadora com l'entrevistada intentaran resoldre els seus dubtes.

L'entrevista serveix:

- Per aprofundir la informació que es té de la persona candidata a través del seu currículum previ.
- Per comprovar si l'estil personal de la persona candidata (actitud, motivacions, personalitat, habilitats, experiència, etc.) coincideix amb el que l'empresa espera.
- Perquè l'empresa s'asseguri que la persona candidata és la idònia per al lloc vacant i també, perquè la persona candidata valori si aquesta ocupació li convé i li interessa.

Fases

Les tres principals fases en què s'estructura una entrevista d'ocupació són:

Presentació. És el moment inicial, en què la persona candidata es presenta a la que l'entrevista, la qual li exposa breument les característiques del lloc de treball.

Desenvolupament. La persona que entrevista fa preguntes al candidats a una feina sobre la formació, l'experiència professional i competències, i sobre l'empresa o el lloc de treball, amb l'objectiu de valorar si és la persona adequada per a l'ocupació. Sovint, es plantegen qüestions per aprofundir en els aspectes més febles del seu currículum. També se solen plantejar algunes preguntes obertes per comprovar la capacitat de reacció de la persona entrevistada. Determinats processos de selecció poden incloure algunes preguntes personals.

Tancament. En aquest moment la persona candidata pot resoldre alguns dubtes respecte a la feina i l'empresa (horari, tipus de contracte, sou, etc.) o aclarir algun punt que no hagi entès.

CONSELLS, RECOMANACIONS I INSTRUCCIONS

Consells, recomanacions i instruccions

Els *consells* són manifestacions de parer sobre quelcom que s'ha de fer o sobre la manera de fer-ho, i les *recomanacions* són advertiments que es fan a algú per a una cosa que ha de tenir en compte més tard. L'emissor sol indicar, suggerir o incitar el receptor perquè faci (o no faci) una acció determinada.

Les *instruccions* són el conjunt de normes, indicacions, etc., donades a algú sobre la manera de conduir un assumpte o dur a terme una activitat.

Recomanar, aconsellar i donar instruccions són algunes de les funcions dels denominats *texts instructius*. Les formes verbals prototípiques per formular una recomanació, o donar un consell o una instrucció, són les que s'exposen a continuació.

- Imperatiu: *Cuina sense sal.*
- Present de subjuntiu: *No mengis sal.*
- *Haver de* + infinitiu: *Has de cuinar sense sal; No has de menjar sal.*
- *Caldre* + infinitiu: *Cal cuinar sense sal; Cal no menjar sal.*
- *Caldre que* + subjuntiu: *Cal que cuinis sense sal; Cal que no mengis sal.*
- *Ser necessari* + infinitiu: *És necessari que cuinis sense sal; És necessari que no mengis sal.*
- Condicional: *Jo cuinaria sense sal; Convindria no menjar sal.*

INTERVENCIONS EN TERTÚLIES DE MITJANS DE COMUNICACIÓ

La tertúlia

La *tertúlia*, una reunió de persones per conversar o debatre sobre uns assumptes determinats, es va incorporar, a finals del segle XX, a les graelles de programació de les ràdios i les televisions per esdevenir un espai en què un periodista, que sol actuar com a moderador, reuneix convidats o bé col·laboradors de renom perquè expressin les seves opinions sobre temes d'actualitat.

El resultat d'aquesta reunió és una conversa (amb alternança de torns no planificada) entre diversos interlocutors, adreçada a públics amplis. Es caracteritza, en general, per ser pròxima i espontània, amb escassa planificació.

La tertúlia s'ajusta als principis bàsics dels mitjans de comunicació: informar, formar, entretenir...

CONNECTORS

Inicien <i>abans de tot</i> <i>en primer lloc</i> <i>inicialment</i> <i>per començar</i> <i>prèviament</i> <i>primer</i> <i>primerament</i> <i>d'entrada</i>	Avancen <i>a continuació</i> <i>per continuar</i> <i>a més a més</i> <i>a més d'això</i> <i>després</i> <i>en acabat</i> <i>immediatament</i> <i>més tard</i> <i>per tant seguidament</i>	Acaben <i>a la fi</i> <i>en conclusió</i> <i>en resum</i> <i>finalment</i> <i>per acabar</i> <i>en darrer lloc</i> <i>en definitiva</i> <i>per últim</i> <i>comptat i debatut</i> <i>en poques paraules</i>
Insisteixen <i>sobretot</i> <i>amb tot</i> <i>així i tot</i> <i>tot i això</i> <i>no obstant això</i> <i>en referència a</i> <i>ahora</i> <i>ara bé</i> <i>d'altra banda</i> <i>encara més</i>	Retrocedeixen <i>és a dir</i> <i>especialment</i> <i>pel que fa</i> <i>per exemple</i> <i>quant a</i> <i>si més no</i> <i>en altres paraules</i> <i>és important destacar</i>	Generalitzen <i>en general</i> <i>en conjunt</i> <i>en termes generals</i> <i>a grans trets</i> <i>d'alguna manera</i> <i>a curt/llarg termini</i> <i>a la llarga/curta</i> <i>a primera vista</i> <i>en part</i>
Afirmen <i>ben cert</i> <i>ben segur</i> <i>certament</i> <i>efectivament</i> <i>en efecte</i> <i>evidentment</i> <i>fins i tot</i>	Neguen <i>indubtablement</i> <i>justament</i> <i>no cal dir</i> <i>per descomptat</i> <i>sens dubte</i> <i>clarament</i> <i>òbviament</i> <i>com tothom sap</i>	Opinen <i>de tota manera</i> <i>al meu parer</i> <i>tal com ho veig</i> <i>personalment</i> <i>des del meu punt de vista</i> <i>segons la meva opinió</i> <i>després de tot</i>